

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K, negyedévre 3 K, — f.
Vidéken „ 9 K, „ 4 K, 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprecht-palota, földszint az udvarban.

Debrecen tőkepénzel.

Hol helyezték el?

Jog- és pénzügyi bizottsági ülés.

Meglehetősen érdeklődést keltett tegnap a jog- és pénzügyi bizottság ülése. Az a kérdés került döntés alá: hol helyezze el Debrecen városa a készpénzeit és pénzfeleslegét?

Igen helyes dolog az, hogy a bizottságban illő képviselőket biztositottak a bankoknak, de már e kérdésben tanácsot éppen ők nem adhatnak, hiszen — ez természetes is — saját magukat tartják a legmegbízhatóbbaknak. Ez a természetes nézet fényesen alakult ki az ülésen is, pedig a főszámvéví javaslatát után — feleslegessé vált minden tárgyalás.

De ha beszélni kell, hát ki ne beszélne? Mindenki tud érvekkel is, érvek nélkül is. Hogy a határozat végül mégis a megdönthet-

len tény, a főszámvéví javaslata maradt, — szomorú dolog, hogy azt szavazással kellett eldönteni.

Hát nem a számok, a csalhatatlan tények döntenek ilyenkor? Hát ki lehet téve a város közönségének féltett és joggal féltett közvagyonára a szavazás és hangulatok esélyeinek? Hát 3 órára való vitaanyagot szolgáltathat ilyen kérdés, amikor az anyagi igazság felül áll? Mindenesetre le kell szögeznünk ezt a tényt, mert ez a vita beszél mi mellettünk.

Az ülésen jelen voltak Vecsey Imre főjegyző elnöklete alatt: Kovács József polgármester, Aczél Géza főmérnök, Varga Károly tb. tanácsnok, Roncsik Lajos főszámvéví, Márton Imre, dr. Tüdös János, dr. Fejér Ferenc, beregi Nagy Sándor, Komlóssy Arthur, dr. Magoss György, Csanak József, Riekl Antal, Hochfelder Jakab, Kaszanyitzky Endre, Poroszlav László, Juhász Ignác, Zádor Lajos, ifju Schwartz Vilmos.

Az ülés első tárgya a város készpénzeinek elhelyezése volt. A városi tanács felhívást intézett a helybeli pénzintézetekhez, hogy milyen kamattal gyümöleszöztetnék a város pénzeit. A bankok ajánlatait felolvassa. A pénzintézetek, a bonyolult

pénzügyi viszonyokra való tekintettel, csaknem egyértelműleg kijelentették, hogy határozott ajánlatot nem tudnak tenni, mert a pénzérték nap-nap után változó, a kamatláb pedig világszerte inog. Roncsik Lajos főszámvéví véleménye szerint az ajánlatok közt a debreceni első takarékpénztár ajánlata a legkedvezőbb. Ez 6 százalékos és ajánlja elfogadásra. Juhász Ignác azt mondja, hogy az első debreceni takarékpénztár ajánlatában homályos az a pont, amelyben az osztrák-magyar bank kamatlábjához tartja magát. Kaszanyitzky Endre magyarizatképp jegyzi meg, hogy az első takarékpénztár kamatmelkedést 6 százalékosra adja, de lejjebb nem megy, szóval a 6 százalékosat biztosítja. Riekl Antalnak az a nézete, hogy mind a 7 ajánlattevő pénzintézetet részletelni kell a betétekben.

Ezután hosszadalmas vita indult meg a kérdés felett. Roncsik Lajos főszámvéví utal a szomorú pénzügyi viszonyokra és ajánlja, hogy egyenlő arányban osszák szét a készletet a bankok közt, miután ezzel is segítenek rajtuk. Komlóssy Arthur általánoságban felveti a kérdést; melyik pénzintézetnél helyezhető el a város pénze? Hol van biztonságban? Az alap és tartaléktőke az irányadó e tekintetben. Ha e felett döntött a bizottság, azután kellene megállapítani: melyik bank mennyit kap? Mit ér a város azzal, ha valamelyik bank 10 százalékosat ad kamatként, de a tőke elvész? Javasolja, hogy a tartaléktőkék arányában kell

Világhírű „BORSALINO“ KALAPOK FEKETÉNÉL.

A titok.

Három éve annak, hogy Derecskey László nőül vette a világszép Karagyay Ilonát s az a három éves menyecske ma is oly ártatlan kedélyű, oly folytonos jó kedvű, mintha csak az a pajkos, 17 éves leányzó volna, akinek élete abból állott: hogy udvaroltatott magának.

Oly igazi, megenni való menyecske! Sugár, mint egy fenyő! Pajzán, mint a mókus! Egészségtől duzzadó arcát két szempár és vörös ajkpár díszíti; arcéle olyan, amilyenre azt szokták mondani: pikáns és magas homloka felett minden cakkertilje háptákba áll. Szerette is a férje!

Nagy, elegáns lakást laktak!

Persze kettőjöknek nagy, üres, csöndes volt, hiányzott oda valami, ami sírásával megtöltötte volna, lakályossá tette volna a termeket! Madár, cica, öleb bezzeg élénkítette a lakást, de mennyivel kedvesebben cseng csöndes éjszakában az a rikácsoló sírás, mint a kanári madár remek fűtyölése.

S a fiatal asszony élte világát! Páholyt tartott, ahová egy felvonásra nézett be, hogy utána az „Angol Királynő“-ben hallgassa elandalogva a zenét! fogatot tartott, amelyből hosszú nyelvű lornyettel nézte végig a

világot! Nem hagyott ki a világért egy versenyt, egy bált, egy hangversenyt! Mit is tehetne jobbat?

Férje gazdag, ő szép! Nincs otthon dolga, nincs, a mi haza kösse, a mig férje a kaszinóban vagy a birtokon van! Unatkozott, unalmas volt az élet, beleunt a mulatóságba is.

A szép, a folyton mulató Derecskey Lászlóné!

— Az lehetetlen — mondá egy ízben férje — te Ilonkám, ma nem jönnél a nemzeti színházba?

— Nem megyek!

— De édesem, hisz premiére van!

— Még sem megyek.

S a nagy színházkedvelő — csodálatos dolog — azóta nem járt a színházba.

— Ilonkám — mondá máskor László — hova gondolsz, ma nem menni a lóversenyre! A magyar Derbyhoz?

— Nem megyek Lacim!

S elmúlt a versenyek hét napja a nélkül, hogy Ilona csak egyiken is kint lett volna!

S jött a farsang.

— Édesem, készülsz már a jogászbálba?

— Nem biz én!

— Hiszen mához egy hétre lesz!

— Én nem megyek!

S elmúlt a farsang, lezajlott a sok bál, Ilonka, a szenvedélyes táncosnő egyiken sem volt.

Férje nem tudta, hová legyen bámulában. Mi történt ezzel az asszonnnyal? Vénül már? Lemond az életről? Megunta?

S ehhez járult az is, hogy férje kezdett bizalmatlankodni. Egy idő óta neje viselkedésében s modorában valami elrejtőző féltelmet vél felfedezni.

Ha haza jön, a férj előtt bezárva az ajtó s ha nyitva van, mindig idegesen gyümöszöl be valamit a trünió szekrénybe, a melyet úgy bezár, mintha lelkét rejtene oda!

— Viszonya van ennek az asszonnnyal? Megcsal? Más valakit szeret — gondolá a férj — hogy így elváltozott? Igaz, hogy oly gyengéd férjéhez, olyan odaadó, de kedélyes olyan csüggedt, mintha valami bánatán!

Ilyen kétely s tépelődés közepette ér haza egy ízben; mikor az ajtót kinyitja felesége megijedt, valamit a köténye alá rejtett s a trünióhoz futva oda bezárta.

— Mit rejtessz el Ilonkám?

— Én? Semmit.

— Arca nekipirult s pirjában is oigézően szép volt az az asszony.

— Te megijedtél!

— Én? egy cseppet sem!

Központi Cipő és Kalap áruház

Központi! címre tessék figyelni.

Debrecen, Dréher sörösarnok mellett legolcsóbb beszerzési forrás és mindennemű uri divat cikkekben

Cipő, Csizma, Kalap, Sapka Telefon sz. 435.

szélesíteni a város tőkepenzeit a pénzintézetek közt. Poroszlav László a régi bankoknak adná a város pénzét és kívánja, hogy ez az elv vezesse elhatározásánál a várost. Nem a százalék a lényeg itt, hanem a biztosítás, a bonitas. E tekintetben jogosan lehet megkülönböztetéseket tenni. Indítványozza, hogy olyan pénzintézetnek, amely még 3 számadási évre se tekint vissza, ne adjanak a város pénzéből.

Részletesen szól a kérdéshez Márton Imre is, a közgyűlési többség vezére, akinek a szava döntő szokott lenni a határozathozatalnál. Szerinte a csekk éppen olyan természetű, mint a betét; ő is azt szeretné eldönteni, hogy a városi pénzekből kapjon-e mind a 7 intézet? Természetesen a bankok szilárdságát is mérlegelni kell. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy itt gyámintézeti pénzekről is van szó, tehát csakis kipróbált hitelű bankokban szabad azt elhelyezni. Feltűnt előtte az általános takarékpénztár ajánlata, hogy 200.000 koronát azonnal kifizet; nem tartja az ajánlatot komolyknak, csupán 5 bankot ajánl és csak, az első debreceni takarékpénztár, közgazdasági bank, alföldi takarékpénztár és hitel, ipar és kereskedelmi bank.

Ezután Rickl Antal visszautasította azt a gyanúsítást, hogy az általános takarékpénztár ajánlata nem volna komoly, mert 200.000 koronát minden órában vissza tud fizetni. Beregi Nagy Sándor szintén a pénzintézetek kipróbáltsága mellett van és csak olyan banknak ad városi pénzt, ahol azt biztonságban tudja. Figyelembe kell venni a tartalékokét. A csekk-számla ajánlata is a debreceni első takarékpénztár ajánlatánál a legkedvezőbb, oda kell adni a városi készpénzt gyümölcsösítésre.

Egyetért a százalék dolgában Nagy Sándorral dr. Fejér Ferenc, de a bonitas dolgában néhány bankot mellőznek, pedig az nem igazságos, mert minden pénzintézet hozzájárul a közteherviseléshez. A legigazságosabbnak tartaná, ha a csekk-számlát az első takaréknál, a betéteket pedig a többi pénzintézetnél helyeznék el. Zádor Lajos a régi pénzintézetek közt javasolja szélesíteni a betéteket. Ifj. Schwartz Vilmos azt állítja, hogy a részvénytőke az alaptőkével egyformán biztos. Nem lehet a bank fiatalsága kedvezőtlen ajánló-levél. A hitelbanknak is kér betétrezt adni, mert biztos alapokon nyugvó intézet. Javasolja, intézzenek kér-

S félelmében csak úgy dobogott a szíve, hogy szinte elállt a lélegzete is.

— Honkám, feleségem! Régóta veszem észre, hogy te valamit előttem rejtegetsz! Nem gyanúsítlak, ments isten! De a nőnek nincs titka a férje előtt. Tudni akarom, mit rejtegetsz!

— De édes férjem!

— Semmi édesgetés. Kívánom, hogy megmutasd, mit rejtettél el!

— Ne kívánd!

— Parancsolom!

— Nem tehetem.

S a mint férje oda akart lépni a szekrény elé, felesége elébe sietett s utját állva, átkarolta.

— Félre, hát nem csalódtam, levél volt, talán szerelmes levél!

Ilona megrezzent! Mereven férje szemébe nézett és dühösen odadozta neki a kulcsot.

A férj mohón nyitotta ki a szekrényt s a mikor az odarejtett tárgyat kivevő, az asszonyka elfordult és elpirult arcát karjaiba rejtve, sirni kezdett.

Férje odafutott s a mint szeretetteljesen átkarolta szép nejét, még kezében volt az a titkolt tárgy.

Egy gyermek főköttöske volt.

dést a pénzintézetekhez, hogy 5 százalékos kamatot adnak-e? Kedvező válasz esetén egyenlő arányban osszák szét a pénzt.

Nagy feltűnést keltett dr. Fejér Ferencnek a régi takarékokról mondott beszéde. A kassai öreg takarékpénztárakról van szó, meg kell szivlelni ezt. A világot sem akar célozgatni ezzel, de kijelenti, hogy a régi pénzintézetek se olyan biztosak ám, amint képzelik. Baleset mindenkit érhet.

Végül is szavazással döntöttek. A bizottság úgy döntött, hogy a város a készpénzbetéteit a tuvalyi 5 pénzintézetnél és a Hitelbanknál helyezze el.

Az ajánlatok.

Debreceni Első Takarékpénztár. A betétek után egységesen (egész évre) 4,5 százalékos ad, de az osztrák-magyar bank kamatlábemelése esetén 5 százalékos ad 6 is. Csekk-számlára 6 százalékos ad.

Alföldi Takarékpénztár. Csekkre 4 százalékos, átmeneti időre 4,5, fél évnél hosszabb időre 5 százalékos ajánl.

Általános Takarékpénztár. Az átmeneti és csekk-számlára 5, fél évnél hosszabb időre 5,25, hosszabb időre 5,5 százalékos ajánl, 200.000 koronáig pedig felmondás nélkül folyósít.

Ipar és Kereskedelmi Bank. A folyószámlán levő betétekre 5 százalékos, fél évesekre 5,25 ajánl, de a jövő évre 1 havi haladékosat kér a pénzpiac bizonytalan helyzete miatt. Ha kedvezőbb lesz a helyzet, felemeli a kamatot, ellenkezőleg nem szállítják le.

Hitelbank. Az átmeneti betétek után 4,25, fél évnél hosszabb időre 4,75, esztendőnél továbbra hagyott betéteknél 5,25 százalékos fizet; 30.000 koronát azonnal, többet 8 nap alatt folyósít.

Takarék és Hitelintézet. Minden betétre, időre való tekintet nélkül 5 százalékos fizet; 20.000 koronát azonnal fizet, ezenfelül 6 nap alatt bármily összeget.

Közgazdasági Bank. Jelenleg 5,5 százalékos ígér, de a kamatlábváltozás jogát fenntartja. Folyó számlára 5 százalékos ajánl; 20.000 koronát azonnal fizet, 50.000 koronáig nyolc napi felmondásra, magasabb összeget pedig 8 hónapi felmondásra.

POLITIKAI HIREK.

Ujabb kilépés a függetlenségi pártból. Báró Wesselényi Ferenc országgyűlési képviselő levelet írt Kossuth Ferencnek, melyben bejelenti, hogy a függetlenségi pártból kilép. Elhatározása megokolásul elmondja, hogy nem bírja magát azonosítani a függetlenségi pártnak a kiegyezés kérdéseiben történt állásfoglalásával.

Bizottsági ülés. A képviselőház igazságügyi bizottsága szerdán, e hó 13-án, délután ülést tart, amelynek tárgyai: A képviselőválasztások feletti bíráskodásról szóló 1899. XV. törvények módosítása tárgyában benyújtott törvényjavaslat, továbbá a kereskedelmi üzet átruházásáról, a büntető-törvénykönyv kiegészítéséről és a végrehajtási eljárás módosításáról szóló törvényjavaslatok.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

A Ház igen eleven. Legérdekesebb látogatója Kossuth Ferenc, kinek az állapota végre úgy megjavult, hogy eljöhett a Házba. Hívei aggódnak.

— Nem lesz baj abból, hogy ily esős időben mozdult el hazulról? — kérdezték a hívei.

Egyelőre nem jön még a terembe, ahol

nagy ovációkat készítenek neki, hanem Rakodczay horvát bánnal tárgyal. Helyette gróf Apponyi Albertet éljenezték meg a függetlenségi képviselők tegnap mondott beszédeért.

Gaál Gaszton ma csakugyan beadta a mandátumáról való lemondó levelét. A mai ülést a karzatról nézte végig.

Az ülésen Návay Lajos elnökölt s bejelentette Gaál Gaszton lemondását. A Ház az új választás kiírására az elnöknek megadta a felhatalmazást.

Ezután harmadik olvasásban elfogadták az indemnitásról szóló javaslatot.

Az autonom vámtarifa.

Supilo Ferenc volt az első szónok. Magyarul olvasta beszédét. Határozati javaslatot terjesztett be, melyben azt indítványozza: mondja ki a Ház, hogy egyelőre úgy az autonom vámtarifáról szóló törvényjavaslatot, mint a többi kiegyezési javaslatot vegyék le a napirendről... (Nagy zaj.)

Fölkiáltások: Persze! Egyéb nem kell?

Supilo Ferenc: ... mindaddig, míg Horvátországgal nem rendezik a viszonyt. (Zaj.) A javaslatokban a horvátok jogainak és érdekeinek méltánylást kér. A horvát politikáról beszél.

Az elnök: Figyelmezteti, hogy most az autonom vámtarifa van napirenden.

Supilo Ferenc (horvátul): Jogom van álláspontom megokolására.

Az elnök: De nem ilyen hosszan és a tárgytól eltérő dolgokkal. (Zaj.)

Supilo Ferenc: A Ház türelmét kéri, hogy elmondhassa, miért nem fogadhatja el az autonom vámtarifát. Nem akar közjogi sérelmekkel foglalkozni...

Az elnök: Nem akar? Nem szabad! Ez lényeges különbség. (Derűtség és helyeslés.)

Supilo Ferenc (a jegyzetei közt keresgél, aztán megint közjogi kérdéseket szól):

Az elnök: A képviselő urat már háromszor figyelmeztettem, hogy az autonom vámtarifáról beszéljen.

Supilo Ferenc: A horvát sérelmek felett nem lehet napirendre térni.

Az elnök: Már pedig napirendre térünk, mert öntől megvonom a szót. (Helyeslés a baloldalon. Nagy zaj a horvátoknál.)

Supilo percekig dühösen farkasszemmel néz az elnökkel.

Lorkovics Iván (öklével a padra üt): Megvonom öntől a szót! — ez az egész horvát politika. (Nagy zaj.)

Az elnök: Lorkovics képviselő urat rendreutasítom.

Lorkovics Iván (horvátul): Nem tesszem semmit!

Rojcs Milán a következő szónok. Elmondja, hogy közjogi és gazdasági okok arra készítetik, hogy a javaslat ellen szavazzon. A vámtarifa a magyar-osztrák kiegyezés szerint közös Ausztria és a "magyar-horvát állami közösség" közt. Mihelyt autonommá lesz, meg kell ebben a kérdésben egyeznie Magyarországnak Horvátországgal. A kiegyezés 66. §-a szerint Dalmácia egy terület Horvátországgal. Nem helyes, hogy az autonom vámtarifa létrehozásával ezt a területet átengedik Ausztriának. Így Horvátország hiteltelősége lesz Ausztriának a Dalmáciában szedett vámért. Az autonom vámtarifa nem autonom, hanem az osztrák fordítása. A horvát érdekeknek semmiképpen nem felel meg.

Utána Surmin György szólalt fel szintén horvátul.

Mikor Rojcs Milán beszélt. Beszéde alatt lépett a terembe Apponyi Albert gróf, akit tisztelettel éljeneztek. Surmin György az ellen kel ki, hogy Lyka megyét Horvátországnak nevezték. A beszéd úgy

Honi gyártmányu

eserép kályhák legnagyobb raktára. Takarítást és átvizsgálást elvállalunk és azonnal eszkozlunk

Bészler és Dávid

vaskereskedőknél

Debrecen, Piac-u. 7. (Vecsey ház.)

felingerelte a koalícióhoz tartozó képviselőket, hogy nekirohantak a horvátoknak. Végül benyújtotta Supilo ismert javaslatát. Pinterovits Antal (horvát) beszéde alatt lépett a terembe Kossuth Ferenc, botra támaszkodva. Viharos éljenzés tört ki látára.

Grahovátz Mirkó kérte, hogy beszédét holnap mondhasa el, amit meg is engedett a Ház.

Holnap Ugron Gábor fogja indítványozni, hogy a Ház délután 3 óráig hosszabítsa meg üléseit.

Mit tárgyal a városi közgyűlés?

A csütörtöki közgyűlés.

Polgármesteri jelentés. Belügyminiszter leirata a járdaadó címen szedett egy %-os pótdadónak. Belügyminiszter leirata, mely szerint a világítási vállalat üzleti szabályzatának egy részét megerősítette, más részében pedig módosítást rendelt el. Honvédelmi miniszter leirata a lovassági lakatnyában épített remonda-istálló bérének megállapítása tárgyában. Trencsénvármegyének megkeresése az erdőtisztok felesketésének nagyobb képzettségtől függővé tétele iránt.

Arad város átírata a magyar ipari áruk országos védőjegyének megállapítása és annak törvénybe iktatása végett. A legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1908. évi névjegyzékének bemutatása. Jelentés az időközben üresedésbe jött bizottsági tagsági helyeknek választás utján való betöltése végett. A házipénztár és gyámpénztár törvényes bizottságok mellett el nem helyezhető pénze elhelyezési módjainak az 1908. évre való megállapítása és az efeletti névszerinti szavazás. Tanácsi előterjesztés a cheque-számlán elhelyezendő pénzkészlet iránti intézkedés végett. Névszerinti szavazás (másodízben) a Szathmári örökösöknek József kir. herceg-ucca 46. sorszámú házastelkük megvétele felett. Névszerinti szavazás (másodízben) Diószegi János és neje debreceni lakosoknak Késes-u. 70-dik sorszámú házas telkük megvétele felett. Névszerinti szavazás (másodízben) özv. Czeglédi Józsefnének Cegléd-utcai 11. és Bocskay-tér 1-ső sz. házastelke felett.

Tanácsi előterjesztés a borítal és huszfogyasztási adó megválasztása tárgyában. A megürült 2-ik aljegyzői állásnak, esetleg az annak betöltése folytán megürült tisztviselői állásoknak választás utján betöltése. Kir. tanfelügyelő megkeresése a tanyai iskolák részére megalakítandó állami iskolai gondnokságba a város részéről 8 tag beválasztása ügyében. A város vagyonleltározása. Epreskerti faraktárnok számadása. A nagyerdői kertészet költségeire 500 korona póthitel engedélyezése. Tanácsi előterjesztés az elemi iskola és óvodai épületek jókarban tartására 12,000 kor. póthitel engedélyezése iránt.

Tanácsi előterjesztés a gazda és gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozásáról szóló t.-cikk életbeléptetése tárgyában és az ipariskola-alap költségvetésére vonatkozó külön közgyűlési határozat hozatala iránt. A debreceni kerületi munkás biztosító pénztár megkeresése a 2400 koronánál kevesebb fizetésű városi tisztviselők és összes alkalmazottaknak a munkásbiztosító pénztárba bejelentése iránt. Tanácsi előterjesztés a gyufagyár részvénytársaság kérelmére vonatkozólag. Pincér szakiskola elnökségének kérvénye 600 kor. évi segély megadása iránt.

Szalay Józsefné kérvénye Csánki kasszálójának városi tulajdont képező téglavetői

területtel elcserélése iránt. Eisenberg Jakab és Hermann kérvénye kötelékbe felvétele tárgyában. Bakóczy János felebbezése. P. Nagy Jenő gyámpénztári ellenőr szabadságolása. Fülöp Juliánna kerületi szülésznő kérvénye. Orvosi oklevél kihirdetése. (Dr. Tóth Emil.)

VIDÉK.

Egy kereskedő rejtelmes halála. Kaposvárról jelentik: Pollák Mór tihanyi kereskedő nagyobb összeggel Osztópanba érkezett, hogy egy házat és üzletet átvegyen. Alkudozás közben hajadon fővel kiment a szobából és nem tért többé vissza. Holttestét másnap a kutban találták meg. A csendőrség nyomozást indított annak kiderítése végett, hogy gyilkosság vagy öngyilkosság történt-e?

Szerencsétlenül járt munkások. — Nagyszébenből jelentik, hogy a romániai Brezoiu helységben, a hol a Groedel-cég fűrésztelepe fekszik, öt munkás a hegyről vonaton fatönköket szállított a fűrésztelepig, a vonat azonban a biztonsági huzal meglazulása folytán előbb szokatlanul gyorsítani kezdte menését, majd a sinekből kiugorva, a mélységbe zuhant. A vonat három munkást maga alá temetett.

Mérgezett bor. Zsombolyáról jelentik: Malcsan Joan nagykomlói lakos tegnapelőtt Nagyteremián betért egy bortermelőhöz, hol megivott egy pohár bort, de ettől oly rosszul lett, hogy csakhamar kiszenvetett. A bortermelő felesége is ivott e borból és az is rövidesen meghalt. A csendőrség nyomozni kezdett és mikor a hordót felbontották, abban egy oszlásnak indult kigyót találtak.

VÁRMEGYE.

Választások a megyében. A november 8-án tartott megyebizottsági tagválasztásokról hiteles tudósításokkal számolhatunk be: Tiszacsegén megválasztottak: Csák Gyula és dr. Kovács Gergely. Egyeken: Petrovics Gergely és Nikula György. Kabán: Dávidházy János, Hegedűs Károly és Boda József. Hajduszovát: Nádházy Béni és Csapó Sándor.

Őszi tárlat Debrecenben.

A műpártoló-egylet ülése.

A debreceni műpártoló-egyesület választmányja dr. Csikos Sándor elnöklete alatt tegnap népes választmányi ülést tartott, amelyen jelen voltak: Sárvári Lőrinc, Márk Endre, Tüdös János, dr. Tüdös Kálmán, dr. Jászay Viktor, Roncsik Lajos, Várady Géza, Komlóssy Arthur, Sesztina Jenő, dr. Lőkövi Márton, Kanc Dezső, Wolafka Antal, Bosznay István, Bakos Tibor, Pálffy József, Gyöngyösy Viktor, Lesczinszky Kornél, dr. Dóczy Emil, Mihalovics Jenő stb.

Ezen a választmányi ülésen a műpártoló-egyesület elhatározta, hogy az idén kivételesen a Nemzeti Szalon által az egyesület rendelkezésére bocsátott anyaggal fényes kiállítást rendez. A tárlat a városháza dísztermében nov. 24-től dec. 10-ig fog nyitva állani. A Nemzeti Szalon megbízásából Déry Béla és Rubovics Márk november 20-án el fogja kezdeni a kiállítás anyagának rendezését.

A Nemzeti Szalon több, mint 300 műtárgyat bocsátott a Műpártoló Egyesület rendelkezésére, amihez még a Debrecenben élő művészek fognak több festményt szolgáltatni, amelyekkel együtt ez a tárlat

annyira nagyszabású lesz, amilyen eddig nem volt Debrecenben, mert eddig 220-nál több kép és szobor sohase volt kiállítva, az idén pedig a kiállított tárgyak száma a 300-at is meg fogja haladni.

A tárlaton bemutatásra kerülő műtárgyak mind ismert művészek alkotásai. Részt vesznek a tárlaton a többek között a következő művészek: Bachmann Károly, Boemm Ritta, Berkes Antal, Büttner Helén, Bakoss Tibor, Bosznay István, Déry Béla, Demeczky-kyné, Wolf Irma, Edvi Illés Aladár, Emdrey Sándor, Éder Gyula, Gergely Imre, Glatz Oszkár, Gulácsy Lajos, Hegedűs László, Jendrassik Jenő, Katona Nándor, Kézdi Kovács László, Keményffy Jenő, Koszkol Jenő, Knopp Imre, Kacziány Odón, Linek Lajos, Lesczinszky Kornél, Markó Ernő, Mérő István, Margitay Tihamér, Nádler Róbert, Nyilassy Sándor, Olgyay Viktor, Peske Géza, Pálffy József, Rubovics Márk, Sándor Béla, Szenes Fülöp, Szlányi Lajos, Tull Odón, Tolnay Ákos, Teles Ede, Turgy Gyula, Tolgyessy Arthur, Ujházy Ferenc, Vajda Zsigmond, Vaszary János, Zádor István. Ez a névsor maga elég biztosíték arra nézve, hogy a kiállítás fényesen fog sikerülni s méltóan fog sorakozni a Műpártoló Egyesület által eddig rendezett kiállítások sorozatához.

A Műpártoló-Egyesület eddigi munkálkodásával bebizonyította, hogy a támogatásra minden tekintetben érdemes. Mégis oly kevés tagja van, a mi valóban csodálatos, ha Debrecen nagy intelligenciáját tekintjük. Nem 250, hanem legalább is négyszáz annyi tagjának kellene lenni. Miért is városunk társadalmának érdeklődését ez uton is felhívjuk arra, hogy az egyesületbe tagokul minél tömegesebb belépések történjenek, mert az évi 5 korona csekély tagsági díj ellenében a tagok nemcsak ingyen látogathatják a kiállításokat, hanem részt vesznek az egyesület által rendezett képsorvetésekben is és pedig minden külön ráfizetés nélkül.

Az utolsó választmányi ülés elhatározta, hogy ebben az évben a tagok közötti kisorsolás céljára 6 képet fog megvásárolni, illetve 6 kép megvásárlására jogosító utalványt fog a tagok közt kisorsolni.

A kiállítás tartama alatt és a kiállítás helyiségeiben Déry Béla és Bosznay István művész-tanárok, továbbá Jászay Viktor tanár, az egyesület buzgó választmányi tagjai előadásokat fognak tartani, részben magáról a kiállítás anyagáról, részben pedig a művészetekben felmerült újabb irányzatokat és iskolákat fogják ismertetni.

VÁROSHÁZA.

Akik a földet kiélik.

A debreceni gazdák köréből hangosan szól a panasz, hogy a városi bérletek közül a pillanatnyi haszonért sokat juttatnak a bolgár kertészek kezére. A panasz megszívlelni való. A bolgár kertészek ugyanis, miután tönkretették saját hazájukat, most Magyarországra vetették magukat. A bolgár kertészek kiélik a földet 15—20 év alatt, azután ott hagyják a mennek más vidékre, folytatni a földpusztítást.

A bolgár kertész ugyanis oly intenzív művelés alá fogja a földet, hogy pár évi forgatás után a föld már csak ugarnak való. A folytonos öntözéssel ugyanis kirabolja a föld erejét. Ezzel szemben soha

Gerő férfi- és gyermekruha nagy áruházában a **legolcsóbban** lehet vásárolni Debrecen, Piac-utca 41. (a nagytrafikkkal szemben).

sem trágyázza, mert előtte csak a föld kiélése az irányadó, hogy t. i. a bérlet ideje alatt kihasználja a földet, a mennyire lehet. Ki is használja, azután tovább megy.

Most Debrecen földjeiből kezdenek bérelni a bolgárok. Többet ígérnek a bérletekért, mint a helybeli gazdák, a kik tisztességesen gazdálkodnak. A város így pillanatnyira nagyobb haszonhoz jut, de később elértéktelenednek földjei.

Fölvetik a gazdák azt a kérdést is, hogy miért nem kizárólag debreceni polgároknak adják ki a városi bérleteket, hiszen ez debreceni közvagyon, debreceni polgárok szerzeménye!

A gazdáknak tökéletesen igazságuk van és jól tenné a tanács, ha a bérletek kiadásánál tekintetbe venné ezt.

Lemondás a bizottsági tagságról. Széll Farkas nyugalmazott ítélő táblai tanácselnök tudvalevőleg Csehországba költözik Kubelik János művész vejéhez. Miután végleg itt hagyja Debrecen, lemondott a törvényhatósági bizottságban viselt állásáról. Helyébe a virilis póttagok közül Ménes Istvánt hívták be.

Harc a fogyasztási adóért. Sohasem volt még indítvány hiábavalóbb, mint a mit a tegnap küldött hozzánk Veszprém megye törvényhatósága. Javasolja, hogy a megye és város irjon fel a kormányhoz az iránt, hogy a fogyasztási adót juttassák teljes egészében a városoknak. Az indítványt igazán a szükség diktálta; a városoknak, ezek között első sorban Debrecennek évről-évre szaporodik a kiadása, a nélkül, hogy bevételeit növelhetné. A fogyasztási adóért azonban hiába küzdenek. A főváros is harcol érte, de nem bírja megkapni. Mennyivel inkább fog még elzárkózni az ország a vidéki városok kívánalmaitól!

Városi árverések. A városi bérletek árverését e hó 19-én folytatják. Több bérlet fog ezuttal ismét gazdát cserélni.

Hol lesz a gyufagyár? A tanács az alakulóban levő gyufagyár részvénytársaság kérelmét teljesíteni javasolja a közgyűlésnek. A gyártelep céljaira a Dobozi-temető mellett jelölt ki három hold területet a tanács. A telepért 30 évig nem fizet a társaság, amelyet további 20 évig is biztosít, hogy holdanként 500 koronánál magasabb összeget nem fog fizetni.

Póthitel. A tanács a nagyerdei kerítés céljaira 500, az iskolák és gyermekövek kijavítására pedig 12,000 koronát utalt ki.

A tifusz betegedésekről.

A főorvos nyilatkozata.

A tifusz betegedések állásáról az utóbbi napokban olyan közlemények jelentek meg egyes lapokban, melyek nem minden tekintetben felelnek meg a valóságnak s ennél fogva alkalmasak a közönség elremitésére is. Szükségesnek látom ennél fogva közzé tenni a következő adatokat, melyeknek megbízhatóságáért felelősséget vállalok.

A tifusz (hasihagymáz) városunkban minden ősszel nagyobb

számban szokott fellépni. Oka ennek egy nagy város rendes életviszonyain kívül főképpen az, hogy nálunk a közegészségügy általános kívánalmi (lakás és ételmezési viszonyok, jó ivóvíz, köztisztaság, népnevelés stb.) mint más városokban is, hiányosak. Ezen viszonyok javítása érdekében állandó intenzív munka folyik, de ezeket a kérdéseket máról holnapra megoldani nem lehet.

A mi a mostani számos megbetegedést illeti, a dolog úgy áll, hogy a tifusz esetek szeptemberben kezdtek nagyobb mértékben szaporodni. Ezen hónapban összesen megbetegedett 70 ember. Mindenki előtt ismeretes, hogy a hatóság szigorú óvó intézkedéseket tett. Ennek köszönhető, hogy októberben már csak 28 új megbetegedés történt, novemberben pedig a mai napig 11. Tehát szeptember elseje óta beteg lett összesen 110 egyén (ezek között van 13 idegen illetőségű, kik a kórházba vidékről szállítottak be), meggyógyult 77, meghalt 9, kezelés alatt van ma a lakásán 15, kórházban 9, összesen tehát 24. A 9 halálczás közül 4 esik szeptemberre, 1 októberre és 4 novemberre. (Régebbi betegek.) A betegedések, úgy, mint a halálozások, ez idő szerint nem léptek túl a megszokott mérveket, rendkívüli jelenségről csak szeptember hónapban lehetett szó.

A törvényesen előírt és a helyi viszonyok által indokolt óvó intézkedések állandóan pontosan végrehajthatnak. De a tifuszt teljesen elfojtani városunkban mindaddig nem lehet, míg a fentebb említett általános közegészségügyi viszonyok gyökeresen nem orvosoltatnak. Ez irányban a munkálatok — mint említettem — folyamatban vannak. A viszonyoknak megfelelő új közegészségügyi és köztisztasági szabályrendelet tervezete készen van. Azonban gyökeres javulás csak akkor várható, ha a város minden részében jó ivóvíz lesz és ha a közéletmezési és lakásviszonyok javíttatnak, ami megint első sorban a vízvezetéki, városrendezési és osztorozási munkálatok gyors keresztülvitelétől függ. Nem csekélyebb fontosságú kérdés ezekenél a lakosság értelmi színvonalának emelése, amelynek hiányában a legcélszerűbb hatósági intézkedések is meddők maradnak. Az utóbbi említett tényezőkkel kell foglalkozni mindenkinek, aki egészségügyünk siralmas voltát átlátja s annak javulását komolyan kívánja.

Dr. Tüdös Kálmán s. k.
tisztí főorvos.

Vasutasok fegyelmi bírósága.

A választás eredménye.

A vasutasok körében napok óta lázas izgalom honolt. A fegyelmi bíróság tagjai-

nak megválasztása körül erősen folyt az agitáció s az üzletvezetőségénél folyó szavazás nagyban izgatta a kedélyeket; különösen azokét, a kik a választásnál vagy mint jelöltek, vagy mint kortesek, érdekelve voltak.

A szavazás napokon át folyt s az eredményt türelmetlenül várták. Tegnap végre befejezést nyert s az eredmény az alább következő:

A fegyelmi bíróság tagjait titkos uton választották. A szavazás egy e célra kiküldött bizottság előtt, az egyes vasuti ágazatnak megfelelőleg hat urna előtt folyt le. A szavazás befejezése után összeolvasták a szavazólapokat, melyek alapján az öt legtöbb szavazatot kapott vasutast a fegyelmi bíróság megválasztott tagjainak jelentették ki.

Legtöbb szavazatot kaptak: I-ső csoport, a hivatalnoki karban: Juhász Jenő h. áll. főnök, Hepke Oszkár oszt. mérnök, Gébl György, Nimfai László főellenőrök és Singlár Gyula ellenőr.

A II. csoport, a központiak: Vecsey István, Jaga Gyula, Nagy Sándor, Horváth Mihály és Molnár János.

A III. csoport, a pályafentartás: Kemecey Ferenc, Erdős Károly, Onosai István, Szatay Ferenc és Boross József.

A IV. csoport, fűtőház: Bajomi Mihály, Uray Kálmán. Szűcs Jenő, Svaszta Károly és Kertész Ferenc.

Az V. csoport, a forgalom: Juhász Gábor, Kiss István, Udvarhelyi Lajos, Dobrá Miklós és Svets Gyula.

A VI. csoport a munkások: Dézsi Gábor, Horváth Sándor, Kovács Bálint, Kátóna Bálint és Kónya Sándor.

Minden csoportban a két első rendes, a többi mint póttag szerepel a fegyelmi-üléseken.

A választás eredménye általános megnyugvást kelt a vasutasok körében.

SZÍNHÁZ

A mai előadás. Ma este újból Mülöcker operettje, a Boszorkányvár kerül színre. Ennek az operettnek a felújítása sikert hozott a színháznak és az énekes személyzetnek. A szereplők: Lónyai Piroska, Fehér Olga, Horváth, Polgár Sándor, mind a régiék, csak Boda Ferenc szerepe cseréltetett meg. Boda ugyanis beteg s helyette Józsi Perényi fogja énekelni.

Zilahyné jobban van. Zilahyné, aki már tíz nap óta beteg, annyira jobban van, hogy a hét végén már elhagyhatja a szobát, a jövő héten pedig két nagy szerepben fel léphet. Az első fellépés a Bőregér Rosalindájában történik meg, amely Zilahynének egyik legjobb szerepe. Ugyanezen a héten Verő György egyik rég nem hallott operettje, a Sultán kerül színre. A Sultánban Zilahyné Szelimet énekl, Roxeláne Lónyai Piroska lesz. A két basát Polgár és Ligeti személyesíti. A pompás daljáték reprije elé nagy érdeklődéssel néz a közönség.

A kaméliás hölgy az Uranusban. Ma és holnap kiválóan fényes műsorral kedveskedik a közönségnek az Uranus igazgatósága. Ugyanis ma először mutatják be A kaméliás hölgy, Dumas hasonló című drámájának hatásosabb és főbb jeleneteit. Az előforduló jelenetek annyira tökéletesek, élethűek és tiszták, hogy csupán a hang hiányzik a vászonról, hogy egy színházi előadás élvezetében képzelje magát a közönség. E mai fényes műsor másik kimagasló száma „Egy 14 éves csoda fia” című kép, a 20-ik század szenzációja. Továbbá „A szerelem kálváriája”, melynek tartalma az életből van merítve és részletei igen meghatók. Azonkívül teljesen új, rendkívül mulatságos képek sorozata állandó derűtségben fogja tartani a közönséget. Műsoron kívül még a „Vigözvegy”, Lehár operettjének főbb jeleneteit is bemutatják.

Gyilkosság akaratlanul.

Letartóztatott ifju.

Annak a véres drámának, mely a közeli Szoboszló község vasuti állomásán játszódott le, a főhősét: *Baranyai Sámuel* tegnap délután a vizsgálóbíróóság letartóztatta.

Baranyai Sámuel, mint annak idején megirtuk, bátyja haragosát, Gyulai Andrást leszúrta. A szerencsétlen pár pernyi kínos vergődés után, ott a helyszínén kiszenvedett. A kés a szívébe vezető főeret vágta ketté.

A gyilkossá lett Baranyai Sámuel ellen a vizsgálatot nyomban megindították. Az előzetes nyomozást a szoboszlói rendőrség végezte és tegnap fejezte be. Baranyait tegnap a vizsgálóbíróóság megidézte és kihallgatta.

A kihallgatás csaknem egész nap tartott. Baranyai megtörve igyekezett védekezni. Neki korántsem volt szándéka megölni Gyulait, akit jóformán alig ismert, ő csupán bátyját akarta megvédeni tőle, akit Gyulai bottal támadott meg. Feje kábult volt a sok italtól. Erősen mámoros állapotában nem tudott gondolkodni, nem látott mást, csak azt, hogy bátyját Gyulai ütlegeli, szeme vérbe borult. Maga se tudja, hogy került kezébe a kés, melylyel sujtott. Eszeveszetten rontott Gyulaira s a késsel feléje csapott. Távolról sem sejtette a végzetes következményt. Tettét nagyon megbánta.

A kihallgatást vezető Petneházy Boldizsár vizsgálóbíróóság jegyzőkönyvet vett fel a Baranyai által mondottakról, melynek végzetével az előzetes letartóztatást tudomására hozta. Baranyait a nem várt határozat láthatólag megrendítette s perceekig nem birt szóhoz jutni. Mikor meglepetéséből magához tért, a határozat ellen felebbezést jelentett be.

UJDONSÁGOK.

Erzsébet napja Debrecenben.

Nagy hangverseny.

A jövő héten, kedden a jótekonyság angyalának: Erzsébet magyar királyleánynak hétszáz éves emlékünnepe az ország minden nagyobb városában tartanak nagy ünnepségeket. Ilyen ünnepségek lesznek ezen a napon Debrecenben is.

Zenés mise.

Kedden délelőtt kilenc órákor a róm. kath. templomban nagy zenés mise lesz, a melyet Gróh Ferenc prépost plébános mond segédlettel. A mise alatt az egyházi zene és énekek működik közre.

Az ünnepi istentisztelet előtt és után az Erzsébet nőegyesület tagjai gyűjtenek a gyermekkorház javára.

Nagy hangverseny.

Délután öt órákor a Bika szálloda dísztermében nagy és fényes hangverseny lesz

szintén a gyermekkorház és a szegény gyermek felruházása javára.

A műsor fölöttébb gazdag s művészi értékű számokból áll, olyan lesz, amely nem mindennapi gyönyörűséget ígér a közönségnek. A *Friedmann* testvérek művészi kvartettje szerepel a műsoron. Előadják többek közt a „Szózat”-ot, amelylyel a fiúmai hangversenyükön olyan fenomenális sikert értek el s amelyet az ottani lapok hasábjain keresztül méltattak.

Szerepelni fognak: *Hahnel Aranka*, aki zenekísérettel ad elő egy hatásos melodramát, *Hoffmann Margit* kisasszony művészi nívón álló zongorajátékkal, *Horváth Kálmán*, szintársulatunk annyira s méltán megkedvelt baritonistája, *Pávay Boriska* kisasszony szavalattal, *Zsigmond Anna*, aki orgona kísérettel mellett éneklő *Tanhauser* operából a hatásos Erzsébet szót és még többet.

A hangverseny méltán ébresztett fel nagy érdeklődést és ma már csupán a két és egy koronás helyekre lehet még jobb jegyeket kapni *Mihalovits Jenő* gyógyszer-tárában.

Előadás a gyermekkorházra.

Suchán és Winkler, a debreceni villamos színház igazgatói, méltányolva azt a humánus törekvést, a melylyel Debrecenben egy gyermekkorházat akarnak létesíteni, elhatározták, hogy erre a nemes célra a jövő héten, kedden este két előadást rendeznek, még pedig páratlan műsorral.

Az egyik előadás a jelzett napon este, nyolc órákor, a másik pedig kilenc órákor lesz. A jótékony előadásban, a nemes célra tekintettel, a Magyar testvérek zenekara fogja a nyitányt játszani.

* **Vizsgálat a debreceni fővámbívatálnál.** Dr. Lehrer Péter miniszteri tanácsos a helybeli m. kir. fővámbívatál szakvizsgálatára városunkba érkezett. A minden tekintetben színvonalon álló szakszerű vezetés felett legnagyobb megelégedésének dicsőítő kifejezést adott. Ez alkalomból következőket tudtuk meg: a debrecenivel egyenlő vámforgalmu kolozsvári, a kisebb győri és a jóval gyengébb szegedi és nagyváradai fővámbívatálok az 1908 évi költségvetési törvényjavaslat szerint I-ső osztályúakká lépnek elő; ellenben a debreceni továbbra is II-od osztályu marad. Reméljük, hogy Debrecen képviselői, kiknek egyike az itteni kamara elnöke és a pénzügyi bizottság tagja, — a költségvetési törv. javaslat tárgyalásakor, szóvá fogja tenni a meg nem indokolható mellőzést és meg fogja azt akadályozni.

* **Elfogott zsebmetsző.** A fővárosi államrendőrség tegnap táviratban kereste meg a helybeli bünygyi osztályt. A táviratban élénken érdeklődött egy *Bogdán József* nevű állítólagos kereskedősegéd után. *Bogdánt* az államrendőrség gyanus körülmények közt letartóztatta s mikor megmotozták, kétezerhatszáz koronát és egy száz koronáról szóló postatakarékkönyvet találtak nála. *Bogdán* ezekről azt állította, hogy Debrecenből kapta. Az államrendőrségnél kétség támadt s ennek elosztatására volt szükség a táviratra. A helybeli rendőrség szintén táviratban válaszolt, melyben alaposan rációfolt *Bogdán* meséire. *Bogdán* először is nem kereskedősegéd, hanem vérbeli zsebtolvaj, még pedig a javából. Fiatal kora dacára négyszer volt már büntetve, 5 év és 5 hónapot töltött a váci fegyházban. Leg-

utóbb a szolnoki törvényszék két év és hat hónapra ítélte. Október 9-én szabadult ki Vácról, honnan egyenesen Debrecenbe jött. Itt azonban nem izlett neki a helyzet, mert az állandó rendőri felügyelet kényelmetlen volt. Nem tudott működni. Harmínchat koronával a zsebében távozott el a városról. A rendőrség különben postán elküldte *Bogdán* nak a fényképét és törzskönyvi kivonatát is. A tükör tehát tökéletes, melytől, ha az államrendőrség elébe fogja tartani, *Bogdán* nak ugyancsak hosszúra nyulik az arca.

* **A „Debreceni Műkedvelő Fényképezők Egyesülete”** ma este kezdi meg sorozatos előadásait a Kereskedelmi Tanintézet vegytani előadó termében (földszint 7. sz.). Az első előadást nagyrévi *Haranghy György*, az egyesület alelnöke, európai hírű amatőr tartja a fényképező gépekről s az objektivekről.

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be a helybeli anyakönyvi hivatalnál: *Kovács Juliánna* ev. ref. 58 éves, *Balogh Imre* ev. ref. 74 éves, özv. *Tamaskovics Sámuelné* r. kath. 78 éves, *Kiss Imre* ev. ref. 69 éves, *Ménes Margit* ev. ref. 5 hónapos, *Varga József* r. kath. 48 éves.

* **Rosszul lett a kávéházban.** *Kiss Elek* volt országgyűlési képviselő, jelenleg nagyváradai ügyvéd tegnap Debrecenben időzván, délután betért a „Bika” kávéházba, a hol hirtelen rosszul lett és a székéről lefordult. Rosszulletének oka régi szivbaja volt. A mentők az egyik mentőkocsival egész Nagyváradra vitték haza.

* **Köszönet Debrecen városának nagyérdemű közönségéhez.** Kollegiumunk ifjúsága bevégezvén a szokásos s e becses lap hasábjain előre jelzett őszi segélygyűjtést, hivatalos állásomból kifolyólag sietek e helyen köszönetet mondani mindazoknak, akik a mi ifjainkat szívesen fogadták s ősi, de éppen most a fejlődés útján álló intézetünket ebben a formában is támogatni kegyesek voltak. Debrecen, 1907. november 11. *Erőss Lajos* akadémiai igazgató.

* **Elütötte a vonat.** A fűzesabonyi előjáróság megkereste a debreceni rendőrséget, hogy a fűzesabonyi állomás közelében egy ismeretlen hullát találtak, akit a vonat ütött el és kinek személyazonossága megállapítható nem volt. A hulla 18—20 éves, magas, erős termetű, haja gesztenye színű, roz fekete kabátot és ócska szürke nadrágot viselt. Ha valaki a hulláról valami utbaigazítást tud, ezt a rendőrség bünygyi osztályánál jelentse be.

* **Amerikai férfi és női cipők első rendű minőségben beszerezhetők** Tolnai Dániel cipőárúházában. Debrecen, Piac-utca 49. szám.

* **Köszvény, osz, rheuma ellen** minden eddigi szerek közt legjobb leghatásosabb a Menthol szesz. Már az első üveg elhasználása rég nem tapasztalt könnyebbéteget, enyhülést és gyógyulást nyújt. Ára 1 K. Kapható Jóna és Jóna drogériájában. Debrecen, Kosuth-utca 6.

* **Világhírű „Townes” keztük** „Jäger”-féle alsóruhák, flanel vadász ingek, valódi amerikai sárcipők legolcsóbban Feketénél.

* **Művész festékek, festő minták, elegáns levélpapírok nagyválasztékban,** ugyszintén rendkívüli árleszállításu jeles könyvek kaphatók *Antalfy József* könyv és papír üzletében, Letzter mellett. Piac-utca 44.

Nagy szerencsétlenség.

Beomlott épület.

Az építkezési rendszer halottjai.

Nagyvárad, nov. 12.

Borzalmas szerencsétlenség történt ma a Kossuth-utcán épülő Kaiser Armin-féle két emeletes palota építésénél. A házat Szász Róbert segédmérnök tervezte, de nem ő építette. A palotát valósággal papírfalakból akarták építeni.

Ma reggel fél 9-kor a már-már kész kétemeletes palota középső része beomlott és maga alá temette a munkásokat, akik a vakoláson dolgoztak. Az óriási porfellegben nem lehetett látni semmit, csak szivszagató jajgatás hallatszott.

Az épületnek pusztán a két külső fala maradt meg. Az állványokon dolgozó munkások a pincébe zuhantak. Elszakadtak a vízvezetési csövek is és a kiömlő vízbe belefutak s halálra sebesültek. A villamos kocsi, mely a ház előtt elhaladt, szerencsére megmenekült.

Fél óra múlva kezdődött meg a mentés. Kivonult a rendőrség, a katonaság és a mentők. Megjelent a szerencsétlenség színhelyén Glatz Antal főispán. Délig 9 halottat és 21 sebesültet huztak ki a romok alól. A sebesültek közül kettő pár óra múlva meghalt. Az egyik munkás felesége megőrült fájdalomában. A munkások megakarták lincselni Szász mérnököt, de az csak este érkezett meg Szolnokról. Az állomáson a rendőrség letartóztatta a mérnököt, azonkívül a főpallért is.

TÁVIRATOK

Kilépések a 48-as pártból.

Budapest, nov. 12. Ma megkezdődtek a kilépések a függetlenségi és 48-as pártból. Kilépésüket bejelentették Wesselényi Ferenc báró, Urmányó Nándor, Uray Imre, Molnár Jenő, az éjszaka pedig Polónyi Géza, aki most pártot szervez a kiegyezés ellen. Holnap még több kilépés is várható.

Öngyilkos főellenőr.

Budapest, nov. 12. Fazekas Ferenc máv. főellenőr ma délben az igazgatóság épületében agyonlőtte magát. Gyógyíthatatlan betegségben szenvedett.

Interwiev horvát államférfakkal.

Zágráb, nov. 12. Az Obzor mai számában két interwiev közöl Sumanovics osztályfőnökkel és dr. Szavecceel, az országgyűlés volt elnökével. Sumanovics kijelentette, hogy a lapokban megjelent összes hírek, hogy őt fogják a kormány átvételére meghívni, pusztán találgatások. Kivezető utat a mai helyzetből nem ismer, de azt hiszi, hogy a nemzeti párt a kiegyezés álláspontján van, mely a nyelvkérdés egyoldalú megoldását el nem tűri. A vasuti pragmatika olyan hiba volt Magyarország részéről, melyet csak regnikoláris bizottsággal lehet jóvátenni. Az egységes állam hangsúlyozása is rossz vért szült Horvátországban. A kiegyezést becsületesen hallgatni és ez

a kiegyezés csak állami közösséget ismer. A nemzeti párt vezető embereinek a tendenciája felismerhetővé teszi, hogy Horvátországban nem lehet kormányképes pártot alkotni mindaddig, míg Magyarország a nyelvkérdésben engedményeket nem tesz.

Orvosok sztrájkja.

Kassa, nov. 12. Az összes orvosok Vandrecsek Jenő városi főorvos vezetésével elhatározták, hogy a munkás betegsegélyező-pénztárnál nem vállalnak állást, ha csak követeléseiket nem teljesítik. Nagyváradon ugyancsak hasonló határozatot hoztak az orvosok.

Nagy ékszerlopás.

Budapest, nov. 12. Majtynyi József Koronaherceg-utcai ékszerésztől 30,000 K értékű aranyeműt loptak el. Ma a Károlyköruton a rendőrség letartóztatta Rohács Pál 25 éves kispesti betörőt, aki lopott ékszereket árult.

Horvát ügyek.

Budapest, nov. 12. Rakodezay Pál horvát bán ma délelőtt tárgyalta Wekerle, Kossuth, Darányi és Josipovich miniszterekkel az új kinevezések dolgában. A horvát koalíció azért obstruál, mert azt szeretnék, hogy velük álljanak szóba, ebből azonban aligha lehet valami, mert most már erős közzel lát hozzá a kormány a horvátok megelégedéséhez.

Borzalmas razzia.

Páris, nov. 12. A Havas-ügynökség jelenti Laraschból: Minthogy a Kemnustörzs vonakodott adót fizetni, az azzilai kaid razzitát rendelt el ellenük. A razzia folyamán elkobozták vagyonukat, leégették gunyhóikat és meggyalázták az asszonyokat. A razzia folyamán a törzs számos tagja megtámadta a katonákat és néhányat megölt közülök. A Khlots és Bennaissi-törzsek, amelyet már régebben barátságos viszonyban állottak egymással, legutóbb összeütözköztek s az összeütözközésből valóságos harc keletkezett, melynek folyamán két Khlots-törzsbeli és igen sok Bennaissi-törzsbeli elesett. Attól tartanak, hogy a harc meg fog ismétlődni.

Sikkasztó adótárnok.

Szatmár, nov. 12. Ma váratlanul nagy visszaélésnek jöttek nyomára az adóhivatalban. Györfi László folyam-mérnök több ezer koronát vett fel az adóhivatalban. Aranykban fizették ki. De az aranytekerceken 2 fillérek voltak. Azonnal megindították a vizsgálatot. Papp Gyula adótárnok megszökött. A rovancsolásnál 12,000 korona hiányt állapítottak meg. Papról az a hír érkezett, hogy Temesváron agyonlőtte magát.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Kilőtte a barátja szemét.

Gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétsége miatt volt vádolva Makai Sándor 19 éves napszámos. Ez év szept. havában egyik püspökladányi tanyán, mielőtt a munkát megkezdték volna, beszélgetés közben egy revolvert vett elő és azt Tóth Imre társára tartva, tréfásan azt kérdezte tőle:

— Na komám, meguntad-e az életedet?

Tóth Imre hasonló hangon azt válaszolta:

— Dehogyan untam!

Alig mondta ki Tóth Imre az utolsó szót, a revolver eldőrdült és a golyó a Tóth Imre balszemébe fúródott. A szerencsétlen ember szemévilágát örökre elvesztette s a golyót még a mai napig sem tudták eltávolítani.

A kir. törvényszék Tóby István törvényszéki bíró elnökelete alatt tegnap tartott

tárgyaláson ítélkezett Makai Sándor felett, akit nagymérvű gondatlanságáért, tekintve a számos enyhítő körülményt, 2 havi fogságra s 40 korona pénzbüntetésre ítélte. Vádolt és a kir. ügyész az ítéletben megnyugodtak s így az jogerős lett.

§ **Bűnügyi tárgyalások.** November hó 13-án, szerdán főtárgyalások: Koszta Mihály s társa ellen lopásért, Balogh Mihály s két társa ellen testisértésért, Szabó Lajos ellen lopásért. November hó 14-én, csütörtökön főtárgyalás: Szabó Imre s 37 társa ellen magánosok elleni erőszak büntetésért. November hó 15-én, pénteken főtárgyalások: Rákó János s 3 társa ellen testisértésért, Rostás Mátyás s társa ellen lopásért. November hó 16-án, szombaton főtárgyalások: De Valentini Angeló ellen gond. okozott testisértésért, Tar József ellen testisértésért, Kállai Ferenc ellen megvesztegetés vétségéért, Szabó Sándor ellen testisértésért.

HIREK.

Vasuti baleset. Berlinből táviratozzák nekünk: Egy Barnau állomásról elindult tehervonat belefutott egy Berlinből jövő gyors tehervonatba. Egy kalauz meghalt, tizenhárom kocsi és egy lokomotív megrongálódott. Egy spirituszszal megrakott kocsi elégett.

Óriási sebesség a vizen. A sebességi rekordot szárazon, levegőben és vizen napról napra nagyobb veszedelmek fenyegetik. Tegnap a Szajna vizén tette csúfá a vízi sebesség világrekordját a hidroplánjával egy Le Las nevű ur. A járműve nem szeli a vizet, hanem csuszik rajta, még pedig szédületes sebességgel: 62 kilométert rohant meg egy óra alatt, ami csaknem 34 esomónyi sebességnek felel meg és alaposan veri a világrekordot. Még kétség se fér a sebessége hitelességéhez, mert hivatalosan mérték kísérlete közben az időt. Le Las hidroplánjának „Ricochet Antoinette” a neve.

Öngyilkos tanuló. Aadról táviratozzák: Darvas Imre, a felső kereskedelmi iskola I. osztályának növendéke, egy vasuti főfelügyelő özvegyének fia, szíven lőtte magát és meghalt. Az öngyilkoson az utóbbi időben a búskomorság jelei mutatkoztak.

Arnulf herceg betegsége. Münchenből jelenti egy távirat: Egy Velencéből érkezett távirat szerint Arnulf herceg állapota jelentékenyen rosszabbodott. A helyzet igen komoly. A régensherceg utasította a római bajor követet, hogy haladéktalanul utazzék Velencébe. Egy később érkezett távirat jelenti: A Velencében súlyos betegen fekvő Arnulf herceg állapota — mint Münchenből jelentik — lényegesen rosszabbra fordult. A herceg állapota rendkívül komoly. A régensherceg utasította a római bajor követet, hogy azonnal menjen Velencébe.

Lapkihordó

 asszony
felvétetik a kiadóba.

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli idényre, valamint flanellek, barchetek, fekete- és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadíszek.

Francis P. D. jegyű fűzők

Arcfátyol, divatvesszők, gyöngy- és bőr díszítések.

Menyasszonyi selymek,

koszorúk és fátyolok

legolcsóbb szabott árban!

Szőrme utánzat,

női kabatokra sima és préselt 120 cm. széles barna- és fekete színekben métere 8 forinttól 15 forintig.

Boák és muffok

óriási választékban.

Costümökre, színházi kabátokra

női posztók minden színben.

SZÖNYEGEK,

jutta, spárga, hollandi, kiddermünster, tapasztré, velour, futó- és szalon szőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, diván terítők, butor szövetek és creppek, viaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők

szövet és oslpke függönyök, stórok.

Kész fehérneműek,

vászon, sifon és batiszt női ingek, nadrágok, hálókötösök és alsószojnyák, sima- és himzett kész ágyhuzatok, selyem lüszter és cloth alsószojnyák, kásmír és selyem paplanok, matracok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, divatzebkendők.

Alsó tricót ingek

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch minőségekben.

Férfi ruha szövetek,

nagy- és angol gyártmány, — hozzávaló belés árak.

Harisnyák, keztyűk,

nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban,

legolcsóbb szabott árban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyeg raktára

Debrecen, Rózsa utca I. sz.

Alapítva 1842. évben.

Új szállítmány érkezett valódi

Persa szőnyegekben

Nagy választék minden nagyságban

Olcso szabott árak!!

BOSZNAY J. és TSA

szőnyegházában

Debrecen, Kössuth utca 5. szám.

Kiadó lakás.

Május 1-re Simonffy-u. 19. Modern 12 szobás utcai mellékhelyiségekkel irodának, jelenleg is irodahelyiség, esetleg eladó. Évi jövedelme 3460 kor. Ertekezhetni Hatvan-utca 36. szám, az utcai lakásban.

Mindennemű ruhák

tisztítását és festését

szépen és jutányosan eszközöl

KONCZ JÓZSEF

gőzerőre berendezett kelmefestő- és vegyszeti ruhatisztító, Debrecen,

Batthyány-utca 2. és Vár utca 3. szám (Zenede épület.)

1686—1907. vk. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreceni királyi járásbírósnak V 8018/2 1907. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Bézler és Dávid cég részére Végh János és neje és Balogh Mihály debreceni lakostól 230 kor. 16ke, ennek 1907. aug. 2. napjától számítandó 6%, kamattal és eddig összesen 77 kor. 76 fillér perköltség erejéig 1907. szept. 12-én bíróság lefoglalt és 885 koronára becsült butorok, sertések és egyéb ingóságok 1907. évi november 15. délelőtt 11 órákor kezdetét vevendő és Debrecenben, Honvéd-u. 60. és Cserepes-u. 1. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debrecen, 1907. okt. 30.

Bodogh Zsigmond,
bírói kiküldött

Donogán és Somossy

Debrecen, kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye vászon, szőnyeg és divatruházába megérkeztek az őszi divat

gyönyörű újdonságai.

ruha kelmék, flanellek, bársonyok, blouz-selymek, velezek.

Valódi persza szőnyegek, — Linóleum

!! Óriási raktár !!

„URANUS“ villamos SZÍNHÁZ

Sas-utca 2. szám.

(Otthon kávéház udvar)

Szerdán és Csütörtökön nov. 13. és 14-én.

Rendkívül szenzációs új műsor:

Uj! Itt először! Uj!

A kaméliás hölgy,

hasonnevű tragédia főbb és hatásosabb jelenetei.

Műsoron kívül:

A Vig özvegy,

hasonnevű operet több és hatásosabb jelenetei.

Szenzációs újdonság:

A szerelem kálváriája,

vagy a megbosszult csábitó.

Itt először! Nagy szenzáció! Itt először!

Egy 14 éves csodafiu,

ki mindent lát és tud.

Azonkívül a következő rendkívül neveltető, mulattató képek,

újdonságok:

A szénaárusító szeretője
A leleményes tolvajok
Egy utcai énekes
Egy biciklista nő első utja.

Előadások: Hétköznap este 6 7 8 9 10 órákor.
Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3-tól este 11-ig óránként.

Helyárok mint rendesen.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri Tisztelettel!

Suchán Rezső és Winkler. Lambert

Eperjesi cserépkályhk

gyári raktára és

egyedárusítása

Debrecen és vidékére

KOVÁCS GYULA

vasútleletében

a „Bika“ szálloda mellett.

Tisztviselők figyelembe!

Az o. magy. I. ált. tisztviselő

egylet kolozsvári képviselősege

(Kolozsvár, Ferencz József-u 7. sz. a.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei- és városi tisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén 26

törlesztési kölcsönügyekben

díjmentos utalgatással és tanácsosai szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 krajcár, 8 fillér.

Levélnél tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg be-küldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

„HÄRMAN“ jellegre levél van a kiadóba.

Ajánlat.

BLOUS újdonságok megérkeztek, nagy választék és olcsó árakban Márton Gyulánál Piac-utca 9.

URASAGÓKTOL levetett ruhákat veszek a legmagasabb árban. Neumann M. Bádógos utca 2. szám. 2647

NÁLAM ne vegyen készpénzért, mégis olcsóbb árakban kaphat férfi, fiu és leány felöltők, öltönyök, férfi és női ruhák, szőnyegek, paplanok, ággyerítők, Jager ruhák, tükör kép és butor nagy választékban Kaiser Salamon Hatvan-u. 2.

HARISNYAK-TÖ IPAR VALLALAT. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyáts Eminél Debrecen, Tisza palota. 9118

HAI HAJ Hajfonatok, parókák, hajbetétek, copfok, frizettek jutányosan, mindennemű hajmunkákat készít Bocan Ferenc fodrász, Hatvan utca 2. Kihullott haját veszek. 9409

KITÜNÖ koszt kapható Hunyadi utca 17. szám ugyanott teljes ellátásra egy fiatal ember felvéti. 4560

OSINOSAN butorozott utcai szoba külön bejárattal kiadó, értekezhetni Simonffy utca 42. szám. 5570

PIX fizetéssel és egyéb javadalmazással állandó alkalmazást nyerhetnek intelligens uri emberek egy régi biztosító társasagnál. Cim a kiadóba. 5567

ÜGYES derék és aljvarró leányok felvétetnek. Egyháztér 11. szám. 4561

Kereslet.

ELÁSTITÓNE felvétetik óvadékkal kenyérujletbe. Péterfia 11. szám. 4557

NOIDIVAT terembe kézi leányok felvétetnek. Piac utca 52. sz. 4550

EGY ebéd-társat keresek finom házi koszthoz. Ebéd 18 frt, esetleg vacsora is kapható. Cim a kiadóba. 4382

EGY jó családból való leány pénztárnoknőnek felvétetik. Cim a kiadóba. 4562

KENYÉRSZALLITO koosit megvételre keresek Cim a kiadóba.

Eladás.

FESTÉKES hordók olcsón eladók Arany János utca 47 szám.

SZENA eladó a Vargakertben, értekezni lehet Késes utca 86. 4554

Szatmármegyei Erdődi nagy hegyi kiforrott kitünő minőségű bor 50-60 hecto liter jutányos áron eladó. Cim a kiadóba, 4445

KÉT liter jó reggeli tejet házhoz hordva keresek. Csapó utca 53. 4588

URI konyhabutor szép, majdnem egészen új, sürgősen eladó. Megtekinthető csütörtök délig Nyomtató utca 7. 5569

EGY 25 év óta fennálló fűszerüzlet, italmérés-sel más vállalat miatt eladó, értekezhetni lehet Csillag utca 80. szám. 5568

LASZLÓ ZSIGMOND
ÁLLATORVOSI
RENDELŐ-IRODÁJA
nagy és kis állatok részére Cs. 20-u. 30.
Telefon 558 sz.

Faszén

és kovács kőszén,
legolcsóbban

Neumann Gyula

festék- és szénkereskedőnél szereshető be,
Debrecen,
Hatvan utca 5. szám.
Telefon 566. szám.

Nincs többé kehes ló!

Kun Kehpora a legjobban köhögő ló sem köhög használata után 3-5 napra. 1 doboz 2 korona és hogy mindenki meggyőződjék ezen állítás igazságáról, próbadobozokat is árulok darabonként 80 fillérért.

Készíti Kun István gyógyszerész szaklaboratoriuma Debrecen. Kapható: Tóth Béla, Mihalovits, Muraközi, Kovács, Sz. Tóth, Grosz Nagy Ferenc, Radakovics, Steiner, Mautner, Kócián gyógyszerész uraknál és a drogueriákban.

Ha nemhasznál, árát (most kéznélvagyok) visszaadom

Szendrő Sándor

zongora és hangszerkészítő.

Ajánja legjobb gyártmányu
zongoráit
és
pianinóit

Gramofonjait

és nagyválasztékú

**Gramofon-
lemezeket.**

Javításokat és hangolásokat előnyös áron eszközöl.

Zongorák bérbe kaphatók.

Üzletelhelyiség Debrecen, Szt.-Anna-utca 3. sz.

Nagyban **csakis**
viszonteladókknak.

SZÖRME BOÁK

és női és férfi

téli alsó trikók

parti árban

igen jutányosan kapható

Blumenstein Testvérek,

Piac utca 14. szám.

Alapított 1893.

Halmágyi Sámuel,

legnagyobb női felöltők áruháza

Debrecen.

Az összes őszi és téli újdonságok meg-
érkeztek, ugymint:

Mindennemű szörme felöltők

Plüsch felöltők és kabátok
Bundák.

Leány- és gyermek felöltő
különlegességek,

Costümök- és aljak, boák.

Pongyolák- és blousok,

Színházi belépők,

Estélyi köpenyek

Karmantyuk.

Külön mérték osztály.

Mérték utáni megrendelések
pontosan eszközöltetnek.

GOLDSTEIN KAROLINA

orvosilag elismert mellfűző műterme

DEBRECZEN, Piacz utca 61. szám.

Mérték után rendelve bármily érzékeny alakra

6 óra alatt készít

legkényelmesebb miedert.

Kitünő egyenestartó, babára készült mintafűzők félárban adatnak el.

Óriási raktár kész fűzőkben, legolcsóbb árba.

Tanuló- és varróleányok felvétetnek.

